

12. kapitola

„Most špionů“ – den D

Nedávno jsme se s manželkou dívali na německý celovečerní film, v němž byl krátký záběr na Glienický most (Glienicker Brücke). Typické „trojúhelníky“ jeho ocelové konstrukce jsem okamžitě poznal a ženu jsem na to nadšeně upozornil. „No, není zvlášť hezký... A zdá se mi takový krátký,“ prohlásila. Musel jsem se „svého“ mostu zastat: „Pro mě je to nejkrásnější most na světě! A rozhodně není krátký, trvalo osm let, než se mi ho podařilo přejít!

Bylo pondělí 10. února 1986 a věž ruzyňského letiště dala povolení dvěma pilotům letadla JAK-40 s imatrikulací značkou OK-BYL letky ministerstva vnitra: „Are you ready to take off? Then take off!“ (Jste připraveni vzlétnout? Vzlétněte!) Ještě pořád jsem nevěděl, kam letíme a co všechno je přede mnou – důležité bylo, že už jsem neměl pouta a mohl si konečně říct to své „per adua ad astra“, převzaté od „rafáků“. Po pravdě, bylo mi dost jedno, kam mě soudruzi deportují, věděl jsem už téměř s jistotou, že to je naposled a do Německa, jinak by přece neplýtvali

kerosinem. Přes všechnu tu euforii mi nebylo dvakrát do řeči, zvláště ne s estébákem Horákem, tak jsem se brzy v myšlenkách odpoutal a toulal se po hvězdách.

Z letu si pamatuju jen Horákovu hloupou otázku: „To nás teď na Západě asi budete pomlouvat, že jsme s vámi špatně zacházeli? Zůstalo něco, co jsem vám nevyšvětlil a měl bych?“ Ještě k tomu cosi dodával, ale já nechtěl poslouchat a přerušil jsem ho: „Myslím, že bude stačit, když budu říkat pravdu, pane podplukovníku, i tak budou lidem, kteří nic podobného nezažili, vylézat oči z důlků. A k vaší otázce: Ne, určitě ne, vysvětlili jste přece i to, co se nikdy nestalo.“ Tím naše poslední „debata“ skončila. Když se ke mně otočil zády, všiml jsem si že mu na rameni leží vlas. Já měl pod „kloboukem svobody“ vyholenou hlavu a bůhvíproč mě napadlo, že by mi jeho „zlatý vlas“ mohl magicky posloužit, tak jsem ho opatrně sebral, sbalil do servítku, schoval do kapsy a přál si, abych se druhý den probudil již na svobodě. Když mě později oslovilo Checkpoint Charlie Museum s žádostí o nějaké dokumenty související s výměnou špionů, mohl jsem mj. nabídnout jako exponát „kouzelný vlas estébáka“. Za necelou hodinku jsme přistáli na letišti Schönefeld ve východním, nikoli západním Berlíně, kde mě i s mým kloboukem převzali od Horáka tři agenti Stasi.

S Horákem jsem se nerozloučil, nedovedl jsem a nedovedu si dodnes představit, co bych mu asi tak měl říkat. A i kdybych měl možnost udeřit ho do obličeje, jsem si jist, že by mi to nepřineslo kýženou satisfakci, takže jen doufám, že to za mě snad obstaraly boží mlýny. Muži ze Stasi nemohli uvěřit, že cestuji jen tak nalehko v saku,

s ohledem na okolnosti to podle nich bylo nepřípustné, a tak mě odvezli do obchodáku, přeměřili mě a koupili světlý baloňák.

Auto klouzalo ve slunečném dni po rychlospojce mezi letištěm – a „něčím“. Někam mě vezli, ale na Západ to podle všeho nebylo. Žlutá návěstní cedule s černým písmem oznamovala, že jedeme směrem na městečko Wandlitz, ukázalo se, že je to cíl naší cesty. Nikdy před tím jsem ten název neslyšel, a je dost pravděpodobné, že ani vám nebude povědomý. Residence Wandlitz leží v lesích cca třicet kilometrů severně od východní části Berlína a čtyři a půl kilometru od městečka. V roce 1986, kdy došlo na Glienic-kém mostě k výměně zajatců, měli do rezidence přístup pouze vyvolené špičky Stasi a „dederónské“ komunistické strany, včetně nejvyššího soudruha, generálního tajemníka Jednotné socialistické strany Německa Ericha Honeckera. Resort byl oplocen, střežen, chráněn nejmodernějšími technickými prostředky, ve většině vilek nechyběly ani podzemní protiatomové bunkry, bylo to tedy ideální místo na uskladnění cenné „devizy“ pro výměnu plánovanou na druhý den. Auto zastavilo už za pološera před luxusní vilou s poměrně velkou protáhlou zahradou, obklopenou lesíkem. Jeden pistolník šel přede mnou, jeden vedle mě a jeden za mnou (ten dokonce nesl můj kufr), doprovodili mě do rozlehlé haly, kde sedělo asi pět mužů. Pátral jsem, jestli náhodou nezahlednu známou tvář nebo aspoň člověka, který by vypadal jinak než jako „dederon“ a příslušník Stasi, nikdo takový tam však nebyl. Během večera se potvrdilo, že jsem měl dobrý odhad, všichni přítomní tvořili mou „ochranku“. „Kolty“ nosili prokatě viditelně, abych